

ДЖОН КРИСТОФЪР ДЪЛГАТА НОЩ

Превод от английски: Александър Хрусанов, 1975

chitanka.info

Бяха вече пет дни извън базата, когато се повреди едната верига на всъдехода. Караше Дъгмор. Бяха навлезли в широк пролом, ефектно разделен на светлина и сянка, студен мрак и ослепяващ блясък. Макар разделящата линия да вървеше приблизително по средата, Дъгмор караше по осветената част, за да не натоварва излишно релетата.

Той забеляза пред себе си някакъв склон — кратер със средни размери, който обхващаше цялата широчина на пролома. Когато се приближиха до препятствието, той го огледа внимателно. Както спускането, така и изкачването по отсрещния склон бяха напълно по възможностите на всъдехода и тъй като нямаше как да се заобиколи, а да се върне назад означаваше да направи голям завои, той продължи.

Всъдеходът стигна до ръба на кратера и се спусна надолу. Внезапно веригите заскърцаха, опитвайки се да задържат всъдехода, и не успяха, свлякоха се. Корфилд падна върху него. Двамата се намериха на пода, без да се наранят.

Облякоха скафандрите и излязоха, за да проверят повредата. Лесно я установиха. Лявата гъсенична верига се беше скъсала и паднала, безжизнена опашка, проснала се зад всъдехода. Докоснаха шлемовете си, за да се чуят; гротескно романтичен жест, помисляше всеки път Дъгмор.

— Смяташ ли, че ще можеш да се справиш? — попита Корфилд. Гласът му беше писклив и слаб; дори при нормални обстоятелства той беше висок за толкова едър човек.

— Нищо особено. Върви да се забавляваш — отвърна Дъгмор.

Разбира се, Корфилд можеше да свърши същата работа, точно както Дъгмор би могъл да изпълни необходимия минералогичен оглед; но това беше по специалността на Дъгмор, както другата задача беше от компетенцията на Корфилд. Доста обикновена поправка — ставаше въпрос да се завари веригата и да се монтира. Преди да вземе инструментите, Дъгмор се изправи и огледа заобикалящия го пейзаж. Всъдеходът се бе свлякъл в дъното на кратера, запълнено с отделни скали, чакъл и големи камъни. Всичко беше напълно мъртво, мрачно и лишено от живот.

Когато влезе вътре, той се опита да се свърже с Кейп Кенеди, преди да вземе заваръчния агрегат. Напразно. Разбира се, пряката връзка с базата беше прекъсната, откакто попаднаха под хоризонта. След това сигналите трябваше да се отправят към Земята през

станциите за свързка. Смущенията от слънчевите петна започнаха сутринта на третия ден и по време на следващия сеанс, когато трябваше да се свържат с Токио, се чуваха само свистене, вой и шум. Правилникът гласеше, че при загуба на връзка трябва да се върнат, но точно това правило обикновено се нарушаваше, всъщност беше нарушено и при последната експедиция. Характерно беше, че всъдеходът всъщност представляваше самостоятелна станция: въздухът и водата се регенерираха и можеха да стигнат за два месеца, а хранителните концентрати за около месец.

Съществуваха и други съображения. Едното беше, че дълго време бяха чакали тази възможност да излязат от подземния тунел на базата. Другото, че тяхната експедиция беше четвъртата поред, насочена на юг, както предишните се бяха отправили на запад, север и изток, и имаше известно съперничество по отношение на достигнатото разстояние. Засега втората експедиция беше стигнала най-далеч, но те вече я бяха задминали. Не ги затрудни да вземат решение да продължат. На следващия ден се свързаха с Шанън, макар и само чрез морз; радиотелефонна връзка все още не можеше да се установи.

Думата „ден“ беше заблуждаваща. Експедициите тръгнаха от базата при лунното разсъмване, пътуваха, докато Слънцето се издигаше, и когато то започваше да се спуска от зенита, се връщаха. По седем земни денонощия във всяка посока. Но те продължаваха да живеят по двадесет и четири часовия цикъл, подред спяха по шест часа, което беше напълно достатъчно за всеки на Луната.

Ако се случеше някаква авария, те спокойно можеха да преживеят четиринадесетдневната лунна нощ. Щяха да бъдат на топло сред удобствата на своя всъдеход и можеха да слушат отново музикалните записи или да препрочитат книгите с тънки страници от оризова хартия. Щеше да е малко отегчително, но те бяха свикнали. Не съществуваха опасности — никакви бури, никакви чудовища. Мъртъв свят, в който нищо не се променяше, нищо не се бе променило в продължение на стотици хиляди години. Най-интересното нещо, открито при предишни изследвания, се бе оказала високотемпературна жила в туфа. Тя покриваше по-голямата част от равнинната повърхност, като тази висока температура беше няколко градуса над предвидената.

Бяха открили, разбира се, и невидимите червеи на Корфилд. При тази мисъл Дъгмор се усмихна.

На определени интервали спираха, за да взимат проби. Обикновено Корфилд се връщаше с два или три керна, но последния път бе взел резачката и бе отрязал значително по-голямо парче скала с размери около тридесет квадратни сантиметра и около пет сантиметра дебело. На Земята би тежало доста, но той лесно го вдигна. Прекалено лесно дори за Луната. Когато го пренесе през шлюза, Дъгмор каза:

— Голямо парче имот. Може би искаш да го отнесеш на Джоан за нейния алпинеум?

— Какво би казал, че е то?

Дъгмор го огледа. Парче типичен рудоносен базалт, с изключение на това, че вместо рудни жили имаше... дупки. Изглеждаше, сякаш червеи са лазили през скалата, твърде невероятно понятие, казано съвсем меко.

— Металоносна скала — подхвърли той — без метала.

Корфилд кимна утвърдително. Видът му беше възбуден.

— Типична съдържаща желязо скала. Мога да се закълна. Само че без желязо. Едва ли не е извлечено.

— Желязото не се ли окислява?

— Може и да се окисли, когато има кислород.

— В такъв случай вероятно Луната по някое време е имала атмосфера.

Дъгмор се замисли.

— Тази атмосфера трябва да е била доста капризна. На други места сме се натъквали на големи количества напълно открита желязна руда.

— Тогава на Луната все пак има живот. Ядящ скали лунен червей. Вермис лунарис корфилдис. Да продължим ли, или искаш да вземеш още проби от това място?

Корфилд разглеждаше скалата.

— Продължавай, разбира се — отвърна той разсеяно.

Повече от час Дъгмор работи със заваръчния апарат, като от време на време Корфилд идваше да види как напредва. По едно време реши, че трябва да прекъснат работата, за да се нахранят. Влезе във всъдехода и отвори една самонагриваща се протеинова консерва, каша с вкус на пилешко месо и шунка. Не беше сигурен дали от

консистенцията, или от вкуса му се повдигаше повече. Но кашата беше хранителна. Бяха ги уверили в това. Корфилд го последва във всъдехода.

— Колко ще трае още? — попита той.

— Предполагам, че още един час.

— Нормално. Избра интересно място да скъсаш верига.

— Да няма още червеи?

— Десетки, ако се съди по външния вид. Много добро място за разработване на желязна мина, само че металът вече е извлечен от повърхността. И то изключително ефикасно. Намерих няколко вдлъбнатини, където пробите показаха изключително високо съдържание на желязо. Останалото са дупки, където би трябвало да има желязо.

Дъгмор включи ролка от музикъла „Кралският шотландец“.

— Можеш да се позабавляваш. Само че не много продължително. Налага се да продължим, защото утре трябва да се връщаме.

Корфилд, който обичаше струнните квартети, се намръщи, когато започна увертюрата.

— Смятам веднага да изляза.

Всъщност поправката отне още два часа и половина. До това време линията, която разделя светлината от сянката, се беше отдалечила малко от тях. На върха на възвишението имаше заоблен камък — с диаметър около един метър — и единият му ръб сега блестеше на по-вертикалните слънчеви лъчи. Двамата влязоха във всъдехода, като Корфилд седна зад кормилото. Беше негов ред да кормува, а и без това Дъгмор беше уморен. Наближаваше времето му да спи и той нямаше нищо против да си легне.

Всъдеходът се дръпна напред и спря. Двигателят заработи на бързи обороти. Колелата се въртяха, но веригите не зацепваха — чуваше се как камъните се търкалят под тях. Корфилд подаде повече газ и гъсениците зацепиха в почвата. Всъдеходът тръгна напред, като се приплъзгаше и хлъзгаше встрани. Започнаха да се изкачват по склона. След това всъдеходът отново спря, този път сякаш по-решително.

Дъгмор пое кормилото — нямаше от какво да се безпокоят, но може би се налагаше да го „прилъже“. Увеличи значително оборотите

на двигателя, преди да включи амбрияжа. Всъдеходът подскочи и измина около половината оставащо разстояние по склона. Но там отново спря. Наклонът се оказа твърде стръмен за такъв сипей. Малко по-стръмен, но достатъчно все пак.

— А сега? — попита Корфилд.

— Можем да изчакаме радиовръзка и след това да почакаме спасителната група.

— Три седмици. Да имаш някое по-умно предложение?

— Да — отвърна Дъгмор. — Ще закрепим системата от скрипци горе и ще я свържем със запасния двигател. Ще завържем всъдехода с въже. Ще тикаме и дърпаме едновременно. Съвсем лесно.

— Ти си началник — кимна в съгласие Корфилд.

Понеже работиха със скафандри, това им отне един час. Дъгмор помисли, че поне няма защо да се опасяват, че ще ги завари тъмнината. Слънцето нямаше да започне да залязва още двадесет и четири часа. Когато всичко беше готово, Корфилд се изкачи по склона, за да се заеме с изтеглянето, а Дъгмор остана във всъдехода. Беше почти напълно изтощен.

Беше казал на Корфилд да задействува отначало запасния двигател, а той щеше да засили всъдехода, веднага щом усети да се опъва въжетото. Корфилд постъпи точно така. Всъдеходът се придвижи спокойно по склона, застана на ръба и премина на равно.

Корфилд се виждаше на няколко метра пред машината. Дъгмор му даде знак да спре двигателя, като в същото време спря и всъдехода. Чу въжетото да се трие в корпуса на всъдехода. Разнесе се шум на късащо се желязо. Корфилд се подаде през люка.

— Нещастие. Това е... — каза той.

— Зная — прекъсна го Дъгмор. — Отново се скъса веригата.

— При заварката — кимна Корфилд.

Дъгмор се посъвзе и въздъхна тежко.

— Е, добре, хайде отново в работилницата.

Очите на Дъгмор го боляха, умората им се влошаваше от заслепяващата белота на светлината във вакуума, която се отразяваше от вулканичния прах. Рефлексите му и разсъжденията му бяха нарушени от умората. Несръчно боравеше с инструментите. Трябваше отново да прави първата заварка. Корфилд известно време стоеше и гледаше, а след това за облекчение на Дъгмор се отдалечи, като

разглеждаше почвата. Разбира се, Корфилд остана на видимо разстояние — никой не нарушаваше това правило. По-късно се върна да наблюдава как Дъгмор довършва работата. Наведе глава, за да се допре до шлема на Дъгмор.

— Всичко наред ли е сега?

— Трябва да е.

Влязоха през шлюза. Дъгмор попита:

— Опита ли отново радиото?

— Да.

— И нищо ли не улови?

— Чух нещо. Неразбория.

— Няма значение. Тръгваме на път.

— Видът ти е изтощен — рече Корфилд. — Отдавна трябваше да си в леглото. Аз ще поема всъдехода.

Дъгмор свали скафандъра.

— Напълно твой е. Струва ми се, че няма да имам нужда от запушалки за ушите.

Беше поставил спалния си чувал върху пейката. Вмъкна се в него и обърна лице към голата стена. През сън чу как Корфилд включва необходимите контакти. Двигателят заработи с добър звук. Включи съединителя. Нещо не беше в ред. Двигателят за миг засвистя с повисок тон и се задави. Дъгмор беше обзет от убийствен гняв — срещу всъдехода и самия Корфилд. Той се надигна, измъкна се от чувала и започна да облича скафандъра.

— Да опитам ли още веднъж? — попита Корфилд.

— Най-напред ще погледна навън.

— Искаш ли ти да опиташ?

— Не.

— Ще дойда с тебе.

Дъгмор не си направи труда да отговори.

Най-напред огледа веригата, която бе поправял. Не видя нищо нередно. Мина от другата страна. Неизправността беше явна. Един кръгъл камък се беше заклинил във веригата между колелото и корпуса. Виждаше се, добре, но беше ли възможно? Той задърпа за миг камъка и веднага се отдръпна като ужилен. Камъкът беше твърд, но не твърд като камък. Имаше някаква еластичност в него.

Шлемът на Корфилд се докосна до неговия. Корфилд попита:

— Какво е това?

— Ти ми кажи. Във всеки случай не е камък. Пипни го.

Корфилд го докосна и през визъора се видя изненадата, изписана върху лицето му.

— Основното е да го махнем — рече Дъгмор. — Отивам за лост.

Когато се върна, Корфилд лежеше по корем и се взираше в камъка. Когато си облечен в скафандър, е трудно да клекнеш. Дъгмор подпря лоста и го натисна. Нищо не се случи. Ако се е заклинил при последното им изкачване, би трябвало сам да изскочи. Опита отново. Камъкът се беше заклецил здраво. Корфилд докосна шлема си до неговия.

— Почакай да взема бормашината.

Докато чакаше Корфилд да се върне, Дъгмор реши, че нещо не е в ред и с формата на камъка. Беше прекалено равномерен, повърхността му блестеше с лек синкав блясък на слънчевата светлина. Удари го с ръка — той поддаде съвсем леко.

Корфилд опря бургията на бормашината в камъка и я включи. Не се чу шум, но той почувствува лека вибрация, която се предаваше през скалата на подметките му. Остави бормашината да работи няколко секунди и я спря. Дъгмор се загледа в мястото, където беше опрял бургията. Нямаше и най-малкия белег на пробив. Корфилд допря шлема си до неговия.

— Да влезем вътре.

Дъгмор кимна и дръпна лоста, за да го освободи. Трябваше да употреби цялата си сила. Странното беше, че сякаш преодолява залепване, а не обикновено заклиняване.

Когато отново бяха в кабината, Дъгмор каза:

— Ти си металург — какво е това и как е попаднало там?

— Нито е метал, нито е скала — отвърна Корфилд, очевидно объркан.

— Какво е тогава?

Корфилд протегна към него бормашината.

— Бях поставил диамантена бургия. Дори не направи белег върху това нещо, като го натиснеш, поддава, макар и съвсем леко.

— Продължавай.

— Следват две неща — изрече бавно Корфилд. — Едното е, че има различна молекулна структура от всичко, което сме срещали.

— А другото?

— Може би е живо.

— На Луната? Та тук няма въздух, няма вода... как?

Корфилд взе лоста, който Дъгмор бе поставил обратно в кутията.

— Погледни го.

Дъгмор се загледа в лоста. На разстояние около петдесет сантиметра от края — частта, която бе опряна в камъка — се виждаше някакво обезцветяване, синкаво петно. Той се вгледа по-отблизо. Едва се забелязваше лека вдлъбнатина.

— Метал? — попита той. — Нима искаш да кажеш, че яде метал?

— Това би обяснило някои неща.

— Червеите ли имаш предвид? Малко е големичко, за да се вмъкне в онези дупки.

— Не зная. Ще изляза да го погледна още веднъж. Опитай отново да се свържеш с Кайро. А може би вече е ред на Манчестер.

— И какво да им кажа? Че сме открили местните жители и че те дъвчат железни стружки, а екскрементират ръжда?

— Струва ми се, че ще бъде от полза, ако ги накараме да изпратят от базата някого с друг всъдеход.

— За в случай, че не можем да се освободим от нашия малък приятел?

— Просто за всеки случай.

Дъгмор се зае с радиото. Кайро му предложи буря от шумове. На честотата на „Джодъръл бенк“ беше малко по-добре. Явно не можеше да става въпрос за радиотелефонна връзка, затова той поработи с морзовия ключ и зачака. Нищо не последва. Когато Корфилд се върна, той все още се опитваше да улови някакъв разбираем сигнал.

Той поклати отрицателно глава на неизказания въпрос на Корфилд и попита:

— Какво става с нашия малък приятел?

— Сидерофаг — отвърна Корфилд — и сидеротропичен. При това полиморфен. Предполагам, че естествената му форма е сферична; такава форма най-добре запазва енергията. Но ако поставиш в близост материал, съдържащ желязо, то пуска към него пипало, захваща се и започва да абсорбира.

— С каква скорост?

— За щастие доста бавно. То по начало е бавно, което би трябвало да се очаква.

Дъгмор изключи радиото.

— Щом като е бавно и с такива размери, защо не сме го забелязали досега? Искам да кажа, че ти обследваше местността наоколо. Не си ли забелязал някаква синкава сфера с диаметър петдесетина сантиметра?

— Видях го, само че тогава не беше синкава сфера. Представляваше кръгъл камък, който лежеше върху ръба на кратера. Поне така предполагам, тъй като камъкът сега липсва.

Дъгмор набърчи чело, като се мъчеше да си спомни.

— Не може да е така. Спомням си онзи камък, имаше само един. Въобще не приличаше на сфера и нямаше такъв блясък. Парче скала.

— Помисли. Нима камъкът по някакво чудо е изчезнал в същото време, когато лунната сфера се е залепила за веригата ни? Дали две невероятни събития са по-добри от едно?

— Нищо не разбирам.

— И аз... но сякаш налучквам нещо. Тази част беше на тъмно, когато дойдохме. Нека предположим, че това същество се дезактивизира през лунната нощ — заспива, докато отново го докосне слънчевата светлина. Тогава се събужда и започва да си търси храна. Явно може твърде ефикасно да извлича желязото от скалите. Но всъдеходът е по-съблазнителен. Нещо като някой от нас да намери на Земята летяща чиния, направена от пържоли.

— Твърде остроумна мисъл. Добра теория, но нещо ѝ противоречи.

— Какво?

— Ако се стреми към сферична форма като начин за запазване на енергията, сигурно би останало в тази форма по време на съня? А оня камък имаше доста ръбове.

— Може би е предпазна мимикрия — вдигна рамена Корфилд. — И какво значение има? Важното е, че сме открили живот... или поне псевдоживот. — Имаше вид на дете, което току-що е открило, че Дядо Мраз все пак съществува. — Фантастично!

— Да — каза Дъгмор, — мога да те разбера. Аз ще започна да се развеселявам, когато откъртим проклетото нещо.

Те все още не се безпокоеха. Съществуващото нямаше застрашителен вид и сякаш не представляваше опасност за тях. Корфилд направи опити с различни метални предмети, като ги допираше до него, и установи, че то проявява тропизъм само към желязото и негови сплави. Колкото по-високо беше съдържанието на желязо, толкова по-голяма беше скоростта на абсорбция и Корфилд изчисли, че най-високата скорост е малко под 0,025 мм на час или около 0,6 мм на денонощие. Бронята на всъдехода беше дебела около 13 мм, а това означаваше, че имат на разположение над двадесет дни, докато съществуващото я прояде.

От друга страна, проблемът как да освободят веригата от неговата мъртва хватка упорито не намираще разрешение. Различните опити да го открият или избутат не дадоха резултат.

След един час такива действия Дъгмор се сети за нагриване. Явно съществуващото издържаше на големи температурни промени, но пламъкът на оксиацетиленовата горелка беше по-различен от слънчевите лъчи, дори и във вакуум. Той извади заваръчния апарат и насочи горелката към най-отдалечената от всъдехода част на сферата. За кратко време синкавият цвят се промени в оранжев и после във вишневочервен. Нищо друго не се случи. Корфилд отново се опита да го открие, но безрезултатно. Дъгмор задържа горелката на едно място и червеният цвят премина в жълтеникаво-бял. Но това беше всичко. Корфилд докосна една част встрани от нагриваната зона. Той направи отрицателен жест и посочи към шлюза. Дъгмор загаси горелката и го последва във всъдехода. Корфилд отново беше възбуден. Той каза:

— Явно има съвсем различна молекулна структура. Разбираш ли, че на няколко сантиметра само от мястото, което обгаряше, температурата беше напълно нормална?

Дъгмор постави заваръчния апарат на мястото му.

— Ще ти кажа, че това е спанак и да върви по дяволите. Слушай, капнал съм. Ще си легна. Събуди ме, ако му израстат крила и започне да ни отнася към Тихо.

— Добре — отвърна разсеяно Корфилд. — Мисля си дали ще реагира на магнетизъм?

— Провери. Опитай отново да се свържеш с базата. Струва ми се, че май ще се нуждаем от помощ. Опитай отново Манчестер... или Шанън.

Корфилд го събуди с обичайната чаша кафе и вдигаща пара паница бъркани яйца с кубчета шунка. Дъгмор се изправи и попита:

— Някакъв успех?

— Не. Но с магнита се получи нещо странно.

— Какво?

— То започна да протяга пипало, после спря и го отдръпна.

— Трябваше да продължиш. Можеше да го объркаш.

— Не помислих за това.

Дъгмор се пресегна за гъбата и започна да се разтрива.

— Не го взимай присърце.

— Говоря сериозно. Можеше...

— Забрави го. Какво става с радиовръзката? Хвана ли нещо?

— Нищо.

— Досега вече би трябвало да се появи Кейп Кенеди.

— Опитах да ги улова. Нищо.

— Значи все още трябва да разчитаме само на себе си и сами да се справяме с лакомото чудовище — въздъхна Дъгмор. — Да ти е дошла още някоя умна идея?

— Поставих камерата да го снима.

— Би трябвало да спечелиш голямата награда за филм на действието.

— По един кадър през минута. Мислиш ли, че електричество би могло да му подействува?

— Можем да опитаме. Или пък да го погъделичкаме с перо.

Изнесоха генератора навън, свързаха го с трансформатора и успяха да повишат изходното напрежение до две хиляди волта. Дъгмор опря един контакт в сферата, която явно бе станала по-голяма, по-отчетливо се издуваше навън от веригата, и кимна на Корфилд да пусне ток. Този път съществото дори не промени цвета си. Когато Корфилд прекъсна тока и се приближи, за да докоснат шлемовете си, той попита:

— Сигурен ли си, че протичаше ток?

— Протичаше, можеш да не се съмняваш.

— Да влезем и отново да помислим. Може би си струва да опитаме и Бъркли.

Корфилд се опита да улови Бъркли. Статичните шумове бяха още по-силни, същинска шумова буря. Нямахме смисъл да упорствуват.

Когато изключи радиото, Дъгмор каза:

— Между другото настъпи време за връщане. Току-що погледнах часовника. Трябваше вече да сме на път за дома.

— Остава ни цяло денонощие.

— Да.

За пръв път Дъгмор почувствува известна тревога. Ако до двадесет и четири часа не тръгнаха да се връщат, вероятно беше да не успеят — щеше да се наложи да прекарат лунната нощ на открито. И внезапно това се превърна от досадна перспектива в нещо друго... Започна да търси инструменти.

— Какво смяташ да правиш? — попита Корфилд.

— Ще разглобя веригата от онази страна. Може би ще успеем да направим нещо, ако имаме по-свободен достъп до него.

Тази задача не беше от най-лесните при идеални условия, а когато се работеше в скафандър, ставаше значително по-трудно. Дъгмор се потеше обилно и след два часа трябваше да прекъсне и да влезе във всъдехода, за да се изтрие. Той постави скафандъра в изсушаващия апарат и отново се опита да се свърже по радиото, но със същия успех като преди. Корфилд се бе опитал преди половин час. Дъгмор установи, че започна да нервничи.

След още един час той отново беше плувнал в пот, но поне бе успял да свали веригата. Съществото се виждаше напълно — сплеснат синкав сфероид, притиснат към металната страна на всъдехода.

Беше по-голямо, отколкото си го представяше, около метър и двадесет сантиметра в диаметър. Веднага разбра, че усилията му са били напразни. Сфероидът прилепваше здраво към метала, сякаш беше част от него. Въпреки това той се опита да забие алуминиеви клинове отстрани. Никакъв резултат. Когато опита същото действие със стоманено длето, то поддаде; поддаде и се закрепил. Най-напред се опита да го изтегли, после да го избие с чук. И двата опита се оказаха неуспешни. Когато в началото се бе опитал да свали съществото, то не бе захванало толкова здраво лоста. Тяхното животно бе станало по-силно. Влязоха във всъдехода да се съвещават.

— Май няма да помръдне? — рече Корфилд.

— Няма. Но има нещо друго.

— Какво?

— Щом като адхезията може да се променя, вероятно абсорбцията ще може.

— Ще проверя — кимна Корфилд.

— През това време ще се опитам да се свържа с Хавайските острови.

— Доста продължителен период за слънчево петно, а? — рече Корфилд.

— Да.

Ако успееш да се свържеш и поискаш помощ, щяха да са необходими шест денонощия, за да стигне до тях друг всъдеход; а това означаваше, че и двете групи ще прекарат лунната нощ на открито. Въпреки това мисълта, че към тях се отправя помощна група, щеше да е утешителна.

Дъгмор се опита да се свърже с Хавайските острови и продължи да ги вика. През купола виждаше земното кълбо, блед диск върху яркочерното небе. Там е късно през нощта. Може би хора се разхождаха покрай морето и гледаха лунната светлина върху вълните. Вслуша се в пукотевиците на етера. Може би целият свят е мъртъв. Прекъсна опитите си, когато Корфилд се върна.

— Какво става?

Всъщност нямаше нужда да пита. Изражението върху лицето на Корфилд показваше ясно. Но не точно колко лошо е положението.

— Двойно — каза Корфилд.

Това означаваше дванадесет дни вместо двадесет и пет; вероятно щеше да престане през нощта. Шест дни, за да достигне до тях помощният всъдеход. Нямаха много време. В скафандър човек можеше да преживее двадесет и четири часа, но не повече.

— И ако скоростта е променлива, може да продължи да се променя. Не знаем дали е достигнало максималната си скорост.

— Да. Разбирам — облъхна го студът на ужаса, студът на вакуума отвън.

— Но ми дойде една идея — продължи Корфилд. — Досега опитвахме със сила. Може би убеждението да даде по-добри резултати.

— Да му обещаем, че ще го отведем на Земята и ще го храним с гюлета ли? — възкликна горчиво Дъгмор.

— Защо не опитаем да го примаим. Тук имаме предмети с по-високо съдържание на желязо от корпуса. Тези инструменти например.

Може по-чистите източници на храна да му се сторят по-примамливи. Ако успеем да направим пътека, която да води встрани от всъдехода... Съгласен съм, че звучи невероятно. Но, от друга страна...

— Разбира се — съгласи се Дъгмор. — От друга страна, каквото и да е, е по-добре от нищо. Ще посъбера някои неща.

Те използваша лоста като последно звено. Дъгмор запълни с него последната празнина. Когато го приближи до сфероида, повърхността му започна да пулсира и от нея се проточи пипало. То достигна лоста и започна да се придвижва по него, не много бързо, но движението беше забележимо. От противоположния край то се прехвърли върху един железен крик и оттам върху различните инструменти, поставени един до друг. Пътеката беше дълга над шест метра. Дъгмор забеляза, че пипалото надебелява, най-напред върху лоста, после върху крика. И самият сфероид изглеждаше вече по-малък. Макар и да беше налудничава, идеята можеш да се окаже резултатна. Но ставаше и нещо друго — бучка от същата слабо блестяща тъмносиня материя се изду под пипалото и потече по лоста. Ядрото? Бучката премина по крика, обхвана го. После пипалото се изтъни между лоста и крика и се прекъсна. Краищата се отдръпнаха към двете сфери.

Сега станаха две.

Дъгмор убеди Корфилд да поспи и за по-сигурно го накара да вземе таблетка приспивателно. Когато слушаше дълбокото, равномерно дишане на Корфилд, Дъгмор усети физически самотата. По-скоро за да върши нещо, отколкото с действителна надежда, той отново се зае с радиото и откри, че честотата на Токио е сравнително спокойна. Превключи на предаване и изпрати позивния сигнал ЛУН5. Скупчените накрая точки изтракаха като забивани в ковчег пирони. След това мина на прием и му се стори, че чу някакъв сигнал, но беше толкова слаб, че може би се дължеше на въображението му. Отново предаде позивния сигнал и пак се заслуша. Статичните шумове отново нахлуха и нямаше надежда да улови разбираем сигнал.

Дъгмор прекара остатъка от периода на сън на Корфилд навън с чудовището или чудовищата. Опита всичко, което вече бяха опитвали. Когато нищо не даде резултат, той застана встрани и се вгледа в двата сфероида. Новият сякаш растеше по-бързо от родителя си. Функция на детството или на чистата желязна диета от „раждане“? Откри, че

подобни академични въпроси не го интересуват. Вниманието му беше съсредоточено единствено върху проблема, как да осигури съществуването им.

Корфилд се събуди. Хапнаха още малко каша и обсъдиха положението. Никой от двамата не измисли нещо ново. Бяха в лошо настроение и започнаха да си подмятат груби реплики. Дъгмор чувствуваше, че вината е предимно негова, но не можеше да се успокои. Нервното му напрежение беше такова, че не можеше да се въздържа. Накрая Корфилд излезе навън и той отново съсредоточи вниманието си върху радиото. Статични шумове, нищо друго. Продължи да върти скалата жадно и безнадеждно. Когато Корфилд се върна, Дъгмор не си направи труда да вдигне глава, но Корфилд каза:

— Проверих скоростта на абсорбция на новото, за да видя дали по-голямото съдържание на желязо предизвиква някаква разлика. Така е. Скоростта е по-голяма.

— Напиши книга по този въпрос.

— След това проверих отново първото. И при него скоростта е повишена.

— Сигурен ли си? — вгледа се в него Дъгмор.

— Проверих два пъти. При новата скорост ще прояде корпуса за четири денонощия, няколко часа повече или по-малко.

— Така че дори и да се свържем и да изпратят на помощ друг всъдеход...

— Да — отвърна Корфилд. — Ще бъде твърде късно.

Дъгмор се чу да псува като луд поредица псувни по адрес на сфероидите, Луната, Корфилд, безименните милиони, които работеха или се забавляваха на триста и осемдесет хиляди километра през космическото пространство. Корфилд го остави да продължи, докато се умори, и тогава каза:

— Струва ми се, че съм намерил разрешение.

Надеждата го парализира. Зачака с втренчен поглед.

— Ако въобще има някакъв разум — поде Корфилд, — той сигурно е на съвсем примитивно ниво... и изглежда, че се активизира от слънчевата светлина. Вероятно и обратното е вярно. Когато Слънцето залезе, може би то отново се връща към онази приличаща на кръгъл камък форма. За нещастие поради разположението на

клизурата Слънцето ще залезе едва след пет или шест дни... освен ако ние не създадем изкуствена нощ, да направим чадър.

— Не може да бъде толкова просто.

— Заслужава да опитаме, не мислиш ли?

Дъгмор огледа кабината.

— Като начало можем да откъртим леглото. Ще използваме страните за подпори.

Оказа се смешно лесно. Нищо не се случи, докато не беше затъмнен и последният слънчев лъч, а след това всичко стана наведнъж. Сфероидът сякаш се сви и падна от всъдехода. Отново се превърна в обикновено парче скала с неправилна форма. И на пипане беше като камък. Дъгмор го побутна с ръкавицата си. Вече не се поддаваше; просто парче скала.

Хвана го с две ръце, напъна се. Претъркаля го до мястото, където се простираше естествената сянка, и го остави там. После се заеха с другото.

— Не мога да си представя защо ни трябваше толкова време, за да се сетим. Изглежда толкова очевидно — каза Дъгмор.

— Винаги съм бил слаб по очевидните неща — отвърна Корфилд.

— Не повече от мене. — Той млъкна и се замисли. — Питам се дали бих се сетил, преди тая проклета твар да прояде корпуса. Съвсем не съм уверен.

През купола виждаше останалата част от слънчевия диск. Изглеждаше също както в зенита; на Луната нямаше красиви залези.

Бяха все още на същото място. За това имаше две причини. Най-напред беше им отнело повече време, отколкото мислеха, да поправят повредите — поради ерозията трудно поставиха веригата. Когато всъдеходът беше готов, те се свързаха отново с базата.

Както предполагаша, докладът им за сфероидите предизвика голямо възбуждение. Всъдеходът с помощната група щеше да се отправи към тях при следващото лунно утро, като щеше да носи със себе си непрозрачен, без съдържание на желязо контейнер, в който да могат да се опаковат двете псевдоскали. Междувременно те трябваше да останат на мястото и да ги наблюдават. Явно вече не съществуваше опасност и във всеки случай не можеха да се върнат в базата за

оставащите четири денонощия светлина, а имаха на разположение повече от необходимите запаси, за да прекарат нощта.

Дъгмор помисли, че квартетът от Бетховен, който се чуваше, е някое от по-късните му произведения, защото беше по-неразбираем за него от повечето други музикални пиеси. Но той не се дразнеше от музиката, нито от перспективата да я слуша още десетина пъти. Облекчението от смъртния страх беше успокояващо; дори няколко дни по-късно го обля като пръски от разбиваща се вълна, осъзна радостта да си жив.

Корфилд също имаше щастлив вид. Той седеше загледан през купола с разсеяна усмивка върху широкото му лице. Жена му се бе обадила по радиото от Кейп Кенеди същата сутрин и му бе казала, че всичко е наред... очакваше бебето да се роди през следващите една-две седмици. Дъгмор заключи, че те са напълно задоволена съпружеска двойка. Люси не му се беше обадила, но това едва ли можеше да се очаква, когато им предстоеше развод. Но той откри, че съвсем не се тревожи от това. Какви бяха онези редове?

Светът е пълен с толкова неща.

Сигурен съм, че трябва да бъдем щастливи като крале...

Светът беше там, горе, очакваше го. Слънцето пълзеше надолу, дългите бавни сенки пълзяха към тях. Скоро щеше да се вижда само светлината от звездите и Земята. Дълга нощ, но накрая отново ден.

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр.36-38/1975 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.